

حسابرسی در شرایط بی‌اطمینانی

دیدگاه‌های پرویز صادقی و عبدالحسین رهبری

از دست دادن شغل و امکانات مادی موجب محافظه‌کارتر شدن افراد شده است. کارکنان حتی در مواردی به این فکر می‌کنند که با سخت‌گیری در کار و اعمال تردید حرفه‌ای و دقت بیش‌تر در جزئیات موجب رنجش مشتریان نشوند. از طرف دیگر انگیزه‌های فردی کاهش یافته و انجام وظایف روزمره با پرسش و چرایی مواجه شده است.

در فاصله‌ی دو ماه گذشته، این مؤسسه ضمن تلاش برای ایجاد آرامش روانی در کارکنان و دادن انگیزه به آنان، ناچار به مذاکرات متعدد با مشتریان برای شروع کارها و بررسی راهکارهای مختلف در خصوص زمان انجام حسابرسی و نحوه‌ی انجام کار بوده است.

نکته‌ی قابل توجه این بوده است که در شرایط بحرانی و فوق‌العاده‌ی کنونی، تعداد معدودی از مشتریان سعی در اعمال فشار برای گزارشگری مالی طبق برنامه‌ی زمان‌بندی قبلی خود بوده‌اند. احتمال دارد این تصور وجود داشته باشد که در شرایط اضطرار، حساب‌برسان با دقت و مراقبت حرفه‌ای کم‌تری کار را انجام خواهند داد.

تأخیر در دریافت اقساط حق‌الزحمه در شرایط رکود اقتصادی و عدم فعالیت تعدادی از مشتریان از جمله مشکلات

و صاحب‌کاران موجب شده که تهیه‌ی بودجه، تعیین اهداف مالی و زمان‌بندی دستخوش بلاتکلیفی شود. مذاکرات درباره‌ی حق‌الزحمه با وقفه مواجه شده است. درخواست برای خدمات حرفه‌ای جدید از مؤسسه به حداقل کاهش یافته زیرا صاحب‌کاران صرفاً خدماتی را مطالبه می‌کنند که نیاز مبرم یا اجبار به استفاده از آن داشته باشند. علاوه بر این در مواردی به‌دلیل کاهش فعالیت‌های اقتصادی نه‌تنها افزایش حق‌الزحمه‌ی سال جاری با مخالفت برخی از مشتریان مواجه می‌شود بلکه در مواردی نیز مشتریان درخواست کاهش حق‌الزحمه را می‌کنند که این عوامل با توجه به شاخص تورم اثرات قابل توجهی در سودآوری سال جاری مؤسسه خواهد داشت. همچنین به‌دلیل مشکلات نقدینگی مشتریان، وصول مبالغ حق‌الزحمه با تأخیر زیاد صورت گرفته و مؤسسه را دچار مشکلات نقدینگی می‌کند.

هیجان عمومی و وجود ترس از ابتلا به ویروس در جامعه بر روحیه‌ی کارکنان مؤسسه، همانند کارکنان مشتریان، اثرات منفی گذاشته است. انگیزه‌های تلاش برای بهبود خدمات، توسعه‌ی توانایی‌ها و پیشبرد اهداف فردی را دچار وقفه کرده است. ترس

قبل از هر چیز، به‌عنوان یک بنگاه اقتصادی، با چه مشکلات و دشواری‌هایی مواجه شدید و براساس آن چه راهکارهایی را برای مدیریت بحران موجود در پیش گرفتید؟ هم از منظر رابطه با صاحب‌کار و ایجاد تنگناهای ناشی از کمبود سرمایه در گردش، و هم از منظر رابطه با پرسنل و حفظ سرمایه‌های انسانی؟

◀ عبدالحسین رهبری:

ازجمله مشکلاتی که به عنوان یک بنگاه اقتصادی با آن مواجه بوده‌ایم می‌توان به عدم اطمینان نسبت به زمان بازگشت شرایط عادی اجتماعی و فعالیت کامل حرفه‌ای، عدم قطعیت سلامت اقتصادی مشتریان، هیجان عمومی و ترس جامعه از گسترش شیوع و احتمال ابتلا به ویروس نام برد.

بی‌اطمینانی نسبت به زمان بازگشت شرایط عادی امکان برنامه‌ریزی اصولی و مناسب را دچار وقفه می‌کند. توسعه‌ی کار امری بی‌مفهوم می‌شود و تصمیم‌گیری برای استخدام نیروی حرفه‌ای جدید و ارتقای توانایی‌های فنی کارکنان با ابهاماتی مواجه می‌شود. معضل سلامت اقتصادی مشتریان

مالی ناخواسته‌ی مؤسسه بوده است.

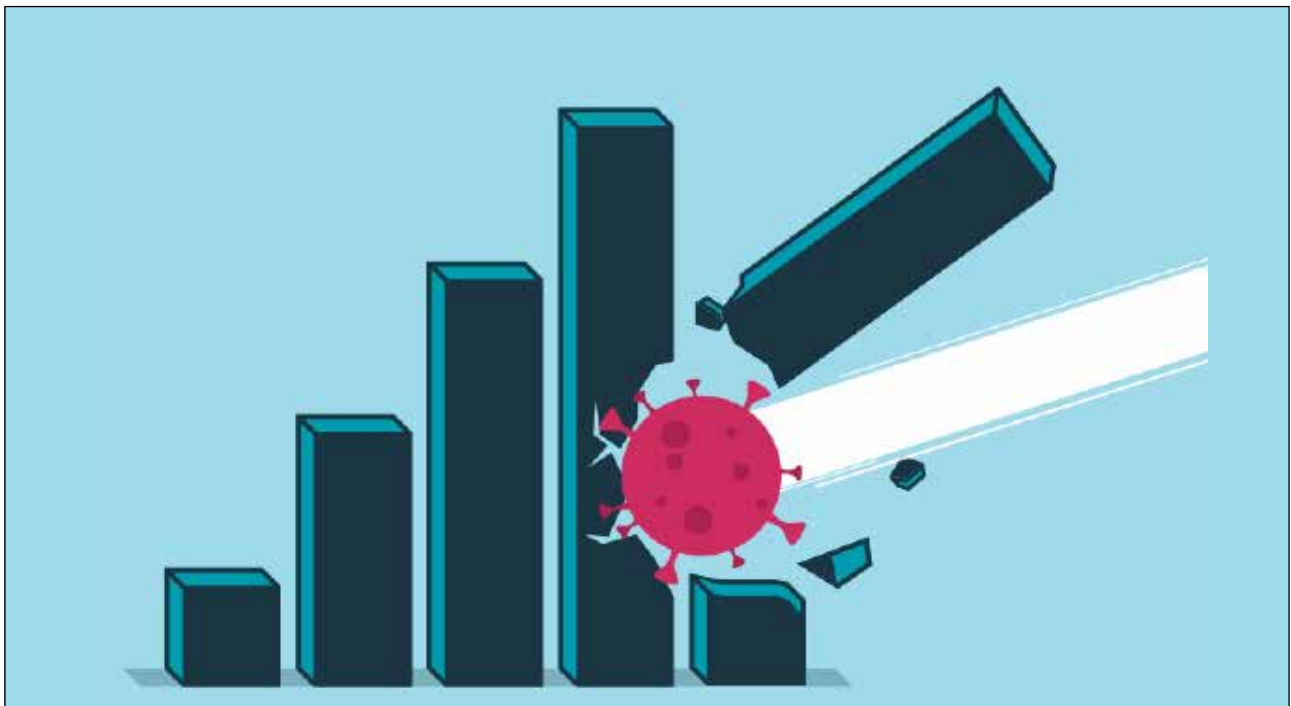
◀ پرویز صادقی:

آرامش مدیران در مواجهه با هیجانات به‌وجود آمده ناشی از رسانه‌ای شدن شیوع ویروس شرط اصلی کنترل اوضاع و سوق دادن آن به جهتی است که ضمن حفاظت از جان و روحیه‌ی پرسنل، به اهداف و برنامه‌های سازمان و تعهداتی که براساس قراردادهای منعقد شده متوجه‌ی مؤسسه است کم‌ترین آسیب را وارد کند. این امر میسر نخواهد شد

نداشتند از مرخصی‌های خود استفاده کردند و یا از منزل به وظایف محوله اهتمام ورزیدند که نسبت به تعداد کل پرسنل تعداد اندکی بودند.

برای مراقبت و حفظ سلامتی و بهداشت اعضای گروه حسابرسی اعزامی به محل کار واحد مورد رسیدگی، با چه مشکلات و محدودیت‌هایی مواجه شده‌اید؟ چگونه با آن‌ها برخورد کرده‌اید و چه انتظارات و پیشنهادهایی در این

آماده به کار بودند اجازه داده شد تا در خانه بمانند. شروع کار پس از تعطیلات نوروز (۱۶ فروردین) با بررسی شرایط هر مشتری به‌طور ویژه از نظر ارائه‌ی امکانات کاری مناسب تحت وضعیت کنونی و نیز اولویت‌بندی متناسب با هر مشتری، بوده است. تعدادی از کارها که سال مالی آن‌ها میلادی بوده و به دلیل شیوع کرونا ناتمام مانده بود در اولویت تکمیل قرار گرفت. در روزهای اول نشانه‌ای مثبت از تعویق در مهلت‌های انجام تکالیف قانونی در دست نبود.

خصوص دارید؟

◀ عبدالحسین رهبری:

به‌منظور حفظ سلامت کارکنان و جلوگیری از سرایت ویروس، هفته‌ی دوم فروردین و پس از تعطیلات رسمی سال نو به کلیه‌ی کارکنان مرخصی داده شد و کلیه‌ی فعالیت‌های مؤسسه متوقف شد. متعاقباً تا حد امکان تعداد اعضای تیم‌های حسابرسی کاهش داده شد تا در محیط کار فاصله‌ی مناسب از یکدیگر داشته باشند. به کارکنانی که

مگر آن‌که مدیران روابط صمیمانه و دوستانه با پرسنل خود داشته باشند و روابط اخلاقی متعهدانه‌ای بین آن‌ها از قبل به‌وجود آمده باشد. به جهت این‌که در این مؤسسه رعایت اصول اخلاقی توأم با علاقمندی و صمیمیت بین پرسنل از قبل به‌وجود آمده است، مشکل خاصی به‌وجود نیامد و مؤسسه از پانزدهم فروردین ماه ۱۳۹۹ فعالیت خود را آغاز کرده است. ناگفته نماند که برخی از مدیران و پرسنل نیز که به دلایل جسمی و روحی آمادگی حضور

لذا این‌گونه کارها با سرعت بیشتری برنامه‌ریزی مجدد و آغاز شد. همچنین از مشتریانی که حسابرسی آن‌ها در محل مشتری انجام می‌شد، درخواست شد که شرایط محل کار حسابرسان و سایر امکانات بهداشتی را تا حد امکان با رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی مربوط به کووید ۱۹، برقرار سازند. در موارد متعددی که مشتری از پذیرش تیم حسابرسی خودداری کرد، اعضای تیم‌ها با رعایت فاصله‌ی فیزیکی در دفاتر مؤسسه مستقر شدند

و در زمینه‌ی ارائه‌ی امکانات و برقراری دسترسی به مدارک و اطلاعات از طریق دورکاری با مشتریان توافقاتی به عمل آمد. در این مورد مؤسسه با ارائه‌ی امکانات بهداشتی در محل مؤسسه، رعایت اصول پیشگیری و بهداشتی را به تمامی کارکنان گوشزد کرد و مرتباً رعایت آن کنترل شد.

◀ پرویز صادقی:

در این خصوص لوازم بهداشتی ازجمله ماسک، دستکش و مواد ضدعفونی کننده

شرایط کنونی چه محدودیت‌هایی برای ارائه‌ی خدمات حسابرسی صورت‌های مالی واحدهای تحت رسیدگی شما به وجود آورده است؟ شما چگونه این محدودیت‌ها را مدیریت کرده‌اید؟

◀ عبدالحسین رهبری:

با برگزاری جلساتی بین شرکا و مدیران مؤسسه درباره‌ی شرایط عمومی کار و الزامات اختصاصی وضعیت اخیر

و می‌کنند.

در مواردی مشتریان به دلیل محدودیت‌ها و یا نیمه تعطیل بودن، درخواست کرده‌اند که تعداد اعضای تیم حسابرسی کاهش یابد و یا ساعت کار روزانه تعدیل شود. در هر مورد موضوع با تصمیم شریک مربوطه بررسی شده و چنانچه کاهش تعداد اعضای تیم حسابرسی مقدور بوده، برنامه‌ریزی مجدد برای خاتمه‌ی کار در شرایط فعلی انجام شده است. برخی کارهای حسابرسی به دلیل

توسط مؤسسه خریداری و در اختیار پرسنل قرار داده شد. ضمن آن که پرسنل نیز برای حفاظت شخصی و خانوادگی نسبت به تجهیز وسایل مذکور اقدام کردند. در شرکت‌ها نیز پروتکل‌های بهداشتی و مراقبتی رعایت می‌شود و تیم‌های اعزامی مؤسسه به شرکت‌های طرف قرارداد در بدو امر این موارد را بررسی و در صورت وجود اشکال عمده از طرف مؤسسه به مدیران شرکت انتقال داده می‌شود و تا کنون از این بابت مشکل خاصی گزارش نشده است.

مذاکراتی به عمل آمد. مدیران به نوبه‌ی خود این موارد را با سرپرستان مطرح کردند. دستورالعملی حاوی نکات قابل توجه در شرایط شیوع ویروس از مرحله‌ی برنامه‌ریزی تا شناسایی ریسک و ادغام آن در برنامه‌ی رسیدگی تهیه و به کلیه‌ی تیم‌های حسابرسی ابلاغ شد. در هر مورد، سرپرستان نکات جدیدی را که به دلیل وضعیت اخیر بر انجام کار حسابرسی از نظر محدودیت دسترسی به مدارک یا تفسیر نتایج با آن مواجه شده و می‌شوند را با مدیران مطرح کرده

تعطیلی دفاتر مشتریان در مواعدی دیرتری، با هماهنگی مشتری، شروع شده است. تاکنون و به دلیل تعامل مناسب و به هنگام با مشتریان، با شرایط محدودکننده‌ی عمده‌ای که بر دامنه و نوع رسیدگی اثر قابل توجه داشته باشد به جز مورد کندی انجام کار حسابرسی طولانی شدن آن مواجه نشده‌ایم. طبیعتاً طولانی تر شدن مراحل رسیدگی‌های حسابرسی به افزایش ساعات کار نسبت به ساعات بودجه شده منجر گردیده و به ضررهای احتمالی در برخی از کارهای

حسابرسی می‌انجامد که قابل جبران نیز نیست.

◀ پرویز صادقی:

در شرکت‌هایی که طرف قرارداد با مؤسسه هستند هیچ‌گونه محدودیتی برای انجام خدمات حسابرسی به‌وجود نیامده است. ارتباط مناسب با مدیران و پرسنل شرکت‌ها زمینه‌ی لازم را برای جلب همکاری به‌وجود می‌آورد. چنانچه رویه‌های اخلاقی مناسب از طرف مدیران مؤسسه با همکاران برقرار شود، همین رویه بین پرسنل و مدیران و کارکنان شرکت‌ها برقرار خواهد شد و چنانچه مشکلی هم در رابطه با مقابله با ویروس و احتیاطات لازمه به‌وجود آید با آرامش و همکاری مرتفع می‌گردد.

در شرایط کنونی واحدهای مورد رسیدگی با مجموعه ریسک‌های ناشی از شیوع کرونا به شرح پیش گفته مواجه شده‌اند. چه راهکارهایی برای برنامه‌ریزی حسابرسی مبتنی بر مدیریت ریسک طبق استانداردهای حسابرسی و دستورالعمل حسابرسی مربوط در پیش گرفته‌اید؟

◀ عبدالحسین رهبری:

همان‌گونه که در پاسخ به پرسش پیشین تشریح شد، دستورالعمل تکمیلی ارزیابی ریسک و رسیدگی‌های تکمیلی تدوین و در اختیار تیم‌های حسابرسی قرار گرفته است. این دستورالعمل علاوه بر رسیدگی‌های معمول حسابرسی که در شرایط عادی انجام می‌شود در دستورکار قرار گرفته است.

◀ پرویز صادقی:

تردیدی نیست که رعایت استانداردهای حسابرسی برای ارائه‌ی گزارش نسبت به صورت‌های مالی امری اجتناب‌ناپذیر است. مهم‌ترین ریسک

ناشی از شیوع ویروس عدم امکان تداوم فعالیت است که باید با توجه به قرائن و شواهد مورد بررسی جدی حسابرس قرار گیرد. سایر ریسک‌ها از جمله ریسک کاهش فروش، افزایش بهای تمام‌شده و ارزیابی موجودی‌ها، عدم وصول مطالبات، کمبود سرمایه در گردش، عدم توانایی پرداخت حقوق و مزایای پرسنل از جمله مواردی‌ست که حسابرسان در رسیدگی‌های خود بیش‌تر از پیش باید مدنظر قرار دهند. کمیته‌ی تدوین استانداردها در سازمان حسابرسی و جامعه‌ی حسابداران رسمی باید اثرات اقتصادی و تحولاتی را که در اثر شیوع طولانی‌مدت این ویروس به‌وجود خواهد آمد بررسی و متناسب با آن نسبت به تجدید نظر استانداردهای حسابداری و حسابرسی اهتمام ورزند.

برای انجام کار در شرایط جدید (الزامات ناشی از دورکاری و شرایط قرنطینه)، به لحاظ زیرساخت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری مورد نیاز، با چه مشکلات و محدودیت‌هایی مواجه شدید و برای برخورد با آن‌ها در زمینه‌ی مواردی مانند برنامه‌ریزی شمارش فیزیکی در مقاطع سال مالی (انبارگردانی)، محدودیت اعزام حسابرسان ناظر بر انبارگردانی، عدم دسترسی آن‌لاین به مدارک و مستندات پشتوانه صورت‌های مالی و پیوست‌های اسناد حسابداری و... چه راهکارهایی پیش‌بینی و یا اتخاذ کردید؟ و یا پیشنهاد می‌کنید؟

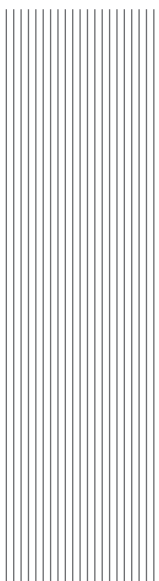
◀ عبدالحسین رهبری:

محدودیت مشتریان برای دادن حق دسترسی آن‌لاین به سیستم‌های مالی به‌واسطه‌ی محدودیت‌های نرم‌افزاری وجود دارد. برخی از مشتریان برای صیانت از اطلاعات و به‌دلیل پروتکل‌های امنیتی داخلی، امکان دسترسی از دور را

نمی‌دهند و در این موارد تیم حسابرسی، حتی با تأخیر، در محل مشتری مستقر شده است. متأسفانه به دلیل عدم پیش‌بینی قبلی ایجاد چنین وضعیتی زیرساخت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری لازم جهت انجام حسابرسی به صورت دورکاری همانند کشورهای پیشرفته‌ی صنعتی فراهم نشده است.

همچنین در این زمینه، برخی مشتریان مؤسسه مدارک حسابداری را اسکن و نسخه‌ی غیر فیزیکی ارائه کرده‌اند. در این خصوص این موارد طی انجام عملیات حسابرسی به صورت نمونه‌ای تعدادی از مدارک جهت راستی‌آزمایی به‌وسیله‌ی یکی از اعضای تیم حسابرسی با مدارک اصلی تطبیق داده می‌شود.

در مواردی نیز که دسترسی آن‌لاین به سیستم حسابداری برقرار شده، مشتری مجموعه اسناد حسابداری و سایر مدارک پشتوانه را برای تیم حسابرسی به دفتر این مؤسسه ارسال کرده است. در خصوص نظارت بر عملیات انبارگردانی مواردی که انجام انبارگردانی در پایان سال مالی صورت نگرفت، با هماهنگی مشتری زمان انبارگردانی به روزهای پایانی فروردین ماه و یا حتی در مواردی طی روزهای تعطیلی هفته‌ی اول فروردین ماه منتقل گردید. همچنین با در نظر گرفتن سوابق انبارگردانی هر مشتری و ریسک‌های احتمالی که در سال‌های اخیر با آن‌ها برخورد شده است، تعداد حسابرسان ناظر بر انبارگردانی به حداقل رسید. در این‌گونه موارد نتایج شمارش پس از سال مالی با تعدیل مقادیر موجودی‌های رسید و حواله شده بعد از سال مالی مقدار موجودی‌ها یا موجودی پایان سال مالی تطبیق داده می‌شود. در مورد مشتریان با سال‌های مالی میلادی این مشکل وجود نداشت و خوشبختانه قبل از همه‌گیری ویروس، عملیات انبارگردانی آن‌ها انجام گردید.

◀ پرویز صادقی:

امکانات مالی مؤسسات حسابرسي با توجه به کمبود حق الزحمه و افزايش مستمر و سالانه‌ی حقوق و مزایای پرسنل تکافوی سرمایه‌گذاری در زمینه‌ی سخت‌افزارهای مورد نیاز برای دورکاری را فراهم نمی‌آورد. لذا مؤسسه ناگزیر است به‌صورت حضور در شرکت‌ها نسبت به انجام وظایف با رعایت پروتکل‌های بهداشتی اقدام کند. مضافاً آن‌که بخش عمده‌ای از عملیات حسابرسي را سندرسي و مشاهده‌ی عینی تشکیل می‌دهد که بدون حضور در محل شرکت امکان‌پذیر نیست.

همواره، بحران‌های اقتصادی و اجتماعی ضمن پی‌آمدهای مخاطره‌آمیزی که برای فعالیت‌ها پدید می‌آورند، فرصت‌ها و الزاماتی برای تجدید ساختار، ترسیم چشم‌اندازها و استراتژی‌های بهینه‌تر و پویاتر و دگرگونی روش‌ها پدید آورده‌اند. پیشنهادهای شما برای آینده‌ی مؤسسات حسابرسي با فرض تداوم بیماری کرونا چیست؟

◀ عبدالحسین رهبری:

در شرایط کنونی لازم است سیاست‌های توسعه‌ی بازار و تقویت توانایی حرفه‌ای کارکنان مورد بازنگری قرار گیرد. این مهم مستلزم گذشت مدت زمان بیشتری از آغاز سال و خاتمه‌ی تعهدات کنونی است. حفظ کارکنان موجود، افزایش کارایی و دقت بیشتر در استخدام افراد جدید، استفاده از آموزش‌های آن‌لاین همانند کلاس‌های متعدد جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران و بازگرداندن انگیزه‌ی کاری و پیشرفت حرفه‌ای به کارکنان یک ضرورت است. لازم است فهرست مشتریان بازنگری شوند. ارائه‌ی خدمات به تمامی مشتریان

سابق و پذیرش مشتریان جدید بایستی براساس اولویت‌های موجود، کمبود احتمالی امکانات کاری و محدودیت‌های دریافت حق الزحمه متناسب با ریسک و پیچیدگی هر یک از کارها انجام شود. حفظ وضعیت بهینه، همراه با توسعه و گسترش دامنه‌ی فعالیت، برنامه‌ی این مؤسسه خواهد بود. در عین حال لازم است که در سطح کلی حرفه‌ی حسابرسي پیش‌بینی‌های لازم به‌منظور فراهم آوردن و توسعه‌ی زیرساخت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری جهت انجام حسابرسي غیر حضوری صورت گیرد. البته با در نظر گرفتن هزینه‌های زیادی که ایجاد چنین زیرساخت‌هایی برای یک مؤسسه‌ی خاص دارد، لازم است که اقدامات و راهکارهای لازم از طرف جامعه‌ی حسابداران رسمی صورت پذیرد.

تداوم وضعیت کنونی موجب زوال بیش‌تر اقتصادی و تحلیل رفتن توان مالی مشتریان خواهد شد. در شرایط کنونی، محتمل است که عده‌ای از مشتریان قصد استفاده از این فرصت برای تعویض حسابرسي و یا کاهش حق الزحمه را داشته باشند.

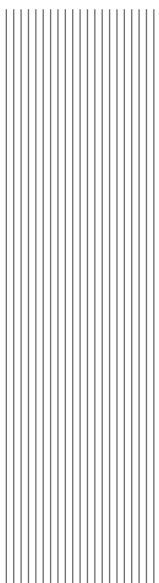
اگرچه تعامل با مشتریان و توافق جدید بر حق الزحمه ضروری خواهد بود، اما باید توجه داشت که در صورت کاهش قابل توجه‌ی حق الزحمه، در شرایطی که ریسک حسابرسي افزایش یافته و از پیچیدگی فنی آن کاسته نشده، امری پرمخاطره برای حرفه‌ی حسابرسي است و می‌تواند باعث پایین آمدن کیفیت حسابرسي شود. کاهش نامتعارف حق الزحمه موجب ایجاد خدشه به امنیت کاری مؤسسات حسابرسي و امنیت روانی و کاری کارکنان آنان خواهد شد. در این مورد دستورالعمل‌های جامعه‌ی حسابداران رسمی در خصوص جلوگیری از کاهش حق الزحمه‌های حسابرسي و نیز پشتیبانی‌های فنی و حرفه‌ای از

مؤسسات حسابرسي می‌تواند بسیار مفید واقع گردد.

در وضعیت خطیر کنونی، ضرورت وجود حسابرسان مستقل و مقتدر برای ممانعت از تحریف در صورت‌های مالی و جلوگیری از اعمال خلاف مقررات احتمالی مشتریان بر همگان مشخص است. تلاش برای تعویض حسابرسان و کاهش نامتعارف حق الزحمه‌ها موجب کاهش کیفیت خدمات حرفه‌ای و نتیجتاً افزایش ریسک تحریف صورت‌های مالی خواهد شد. این ریسک به‌خصوص در مورد شرکت‌های پذیرفته‌شده در سازمان بورس می‌تواند بسیار خطرآفرین بوده و بر اعتماد عمومی نسبت به گزارشگری مالی شرکت‌ها و بازار سرمایه خدشه وارد کند.

◀ پرویز صادقی:

بحران‌های اقتصادی و اجتماعی خود معلول قوانین، اخلاقیات، روابط اجتماعی و تصمیم‌گیری‌های کلان حکومت‌ها و دولت‌ها و یا عوامل طبیعی و زیست‌محیطی است که برای دست‌یابی به نتیجه‌ی درست و اظهارنظر نسبت به آینده‌ی مؤسسات حسابرسي متاثر از آن‌ها نیازمند تحقیق جامع در فرصت مناسب است. آن‌چه مسلم است تداوم شیوع این ویروس تأثیر فزاینده‌ای بر تفکر انسان و تجدید ساختار در روابط اجتماعی و فلسفی خواهد داشت که استانداردهای حسابداری و حسابرسي و همچنین ساختار مؤسسات حسابرسي جدا از آن نخواهد بود. لذا پیشنهاد می‌شود در جامعه‌ی حسابداران رسمی کارگروهی با عنوان کارگروه «بررسی آثار و تداوم شیوع کرونا» تشکیل و با تنظیم پرسشنامه براساس فرضیات مورد نظر و توزیع بین مؤسسات حسابرسي و استفاده‌کنندگان از خدمات اطمینان‌بخش از طریق روش‌های تحقیقی علمی نتایج به‌دست آمده را منتشر نماید.

موجبات فشار بیش‌تر بر مؤسسات جهت انجام حسابرسی و صدور گزارش مطابق برنامه‌ی زمان‌بندی قبلی به‌رغم شرایط حاد کنونی شده است.

◀ پرویز صادقی:

با توجه به بررسی‌های به‌عمل آمده در شرکت‌های طرف قرارداد با این مؤسسه، چنین استنباط می‌شود که تصمیمات نهادهای حرفه‌ای، قانونی و ناظر ازجمله تمدید مهلت ارائه‌ی اظهارنامه‌های مالیاتی و یا برگزاری مجامع شرکت‌ها

را تا تاریخ ۱۰ اردیبهشت سال جاری ارائه دادند. به همین دلیل در موارد متعددی به‌رغم به پایان نرسیدن عملیات حسابرسی و ارائه فهرست کامل اصلاحات به این‌گونه مشتریان، حساب‌برسان ناچار بودند به همراه آنان اوقاتی را صرف نمایند تا حتی‌الامکان با ارائه‌ی نظرات تعدیلی به رفع موارد تحریف و اشتباه برخورد شده کمک کنند. این وضعیت به‌دلیل تکمیل نشدن عملیات حسابرسی تا قبل از ارسال اظهارنامه‌های مالیاتی مشتریان

ارزیابی شما از اقدامات نهادهای حرفه‌ای، قانونی و ناظر در مواردی مانند تمدید مهلت ارائه‌ی اظهارنامه‌ی مالیاتی یا برگزاری مجامع شرکت‌ها، آیا برای شرایط کنونی کفایت لازم را داشت؟ در صورتی که پاسخ شما منفی است، اهم سایر اقداماتی که باید توسط نهادهای مزبور پیگیری شود، کدام است؟

مورد استقبال قرار نگرفته است. علت این امر عدم تحمل تمام یا بخشی از هزینه‌های تحمیل شده به شرکت‌ها در اثر رکود یا تعطیلی شرکت‌ها توسط دولت است. اگر شرکت‌ها مجبور به پرداخت حقوق و مزایای پرسنل هستند بالطبع باید از خدمات آنان نیز استفاده کنند. لذا علاقه‌ای به تمدید مهلت ندارند.

توکه نوشم نه‌ای نیشم چرایی
توکه یارم نه‌ای پیشم چرایی
توکه مرحم نه‌ای بر داغ ریشم
■ نمک پاش دل ریشم چرایی

و عدم امکان اعمال هرگونه تعدیلات احتمالی بعدی در حساب‌ها در مواردی ممکن است که باعث درج موارد مشروط عمده در گزارش‌های حسابرسی و ایجاد مشکلات احتمالی برای این‌گونه مشتریان گردد. همچنین طبق اطلاعات واصله تاکنون سازمان بورس و اوراق بهادار دستورالعملی در خصوص تمدید برگزاری مجامع شرکت‌های بورسی که سال مالی آن‌ها پایان اسفند ماه ۱۳۹۸ است، صادر نکرده که این امر نیز

◀ عبدالحسین رهبری:

متأسفانه اقدامات و تصمیم‌گیری مدیران سازمان‌های دولتی از جمله سازمان امور مالیاتی تاکنون با تأخیر زیاد صورت گرفته است. همچنین این تصمیم‌ها جامع و همه‌جانبه نبوده است. در اوج بحران شیوع ویروس کرونا و تعطیلی فعالیت‌ها، هیچ‌گونه تخفیف و تمدید مهلتی برای شرکت‌هایی که سال مالی آن‌ها میلادی بوده ارائه نشد. لذا این شرکت‌ها با مشکلات زیاد اظهارنامه‌های مالیاتی عملکرد خود